

Új Élelmiszer – Novel Food

Jelentős mennyiség történt fogyasztás

Annak eldöntésében, hogy egy élelmiszert az EU-ban 1997 előtt jelentős mennyiségben fogyasztottak-e, különböző szempontok veendőek figyelembe. Mivel ez faktor központi szerepet játszik egy kérdéses élelmiszer besorolásában, így az EU külön szakmai anyagban is foglalkozik a témával.

Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy minden élelmiszernél egyedileg kell megvizsgálni a feltételek fennállását az élelmiszer helyes besorolásához. Bár előfordulhatnak olyan esetek, amikor a jelentős mértékű fogyasztás az élelmiszer „története” alapján nyilvánvaló (pl. kiterjedt értékesítési adatok állnak rendelkezésre), de általában meg kell vizsgálni az „egész képet”.

Lássuk a szempontokat, amelyeket mindenképpen meg kell vizsgálnunk ahhoz, hogy el tudjuk dönteni, hogy egy élelmiszer az EU-ban jelentős mennyiségben fogyott korábban vagy sem, mivel ez utóbbiak jöhetnek szóba, mint új élelmiszerek.

1.) Információk az élelmiszerként való használatról

Az élelmiszer összetételén kívül arról a következő alapvető információkkal kell rendelkezni, ahhoz, hogy az élelmiszer fogyasztásával kapcsolatos dokumentáció és termék közötti kapcsolat bemutatható legyen, ezek pedig

- latin név
- az 1997 előtt élelmiszerként használt részek megjelölése
- a termék formája / koncentrációja (pl. folyadék, kivonat)

2.) Dokumentáció

Megbízható és stabil alapokon álló információk és hivatkozott forrásokból származó adatok szükségesek annak igazolására, hogy a kérdéses élelmiszer jogszerűen volt forgalomban az EU-ban 1997 év előtt.

Egyedi adatok, amik a fogyasztásnak csak egy részletére vonatkozó információt tartalmaznak (pl. import listák, amikből nem derül kb. egy termék felhasználási célja) általában nem elegendők, illetve alkalmasak ennek igazolásra, hanem információk széles körére szükséges támaszkodni.

A tagállami élelmiszerre vonatkozó szabályozások figyelembe vétele is szükséges lehet a jelentős mennyiség megítélésakor (pl. egy gyümölcs melyik része vagy milyen formája került fogyasztásra korábban).

3.) Földrajzi tényezők

Egyes élelmiszerek az EU különböző tagországaiban elképzelhetően különböző mértékben kerültek felhasználásra, így fontos annak tisztázása, hogy egy élelmiszer milyen földrajzi kereteken belül volt általában és széleskörűen fogyasztva.

Akár egy EU tagállamon belüli jelentős fogyasztás igazolása alapján is kikerülhet az élelmiszer az új élelmiszerként való engedélyeztetés kötelezettsége alól.

4.) Fogyasztás mennyisége

Minél magasabb volt az adott élelmiszerből a fogyasztás mennyisége, annál egyszerűbb a fogyasztás jelentős mértékének az igazolása.

Az, hogy mi tekinthető egy élelmiszerből kiemelkedően magas fogyasztásnak, nagyban függ az élelmiszer jellegétől is (pl. fűszerből kevesebb is lehet összegében sok).

A fogyasztás mennyiségén túl az élelmiszer piaci elérhetősége is meghatározó lehet, azaz, hogy a fogyasztók széles köre számára volt megvásárolható a termék.

5.) Felhasználási cél

Egy termék felhasználási céljának eleve az élelmiszerként való fogyasztást kell tekinteni.

Azaz olyan termék, amit 1997 előtt nem élelmiszer céljára (hanem pl. állati takarmányozásra) használtak jelentős mennyiségben az EU-ban, nem vehető figyelembe.

6.) Speciális fogyasztói csoportok, felhasználás körülményei

Az élelmiszernek az átlagos fogyasztó általános étkezési szokásai részeként kellett jelentős mennyiségben fogyasztottnak lennie. Ez lehet speciális alkalmakkor fogyasztott (pl. ünnepi alkalmak), de nem lehet speciális szükségletekkel rendelkező (pl. diétázó) személyi körnek értékesített termék.

7.) Az élelmiszer más részének vagy más formában való felhasználása, illetve új technológiák

Az élelmiszernek az 1997 év előtti időszakra megállapítható jelentős mennyiségű fogyasztásához képest az élelmiszer egy más részének vagy más formában való felhasználásáról, illetve új technológiával való előállításáról van szó, az megalapozhatja, hogy mégis új élelmiszerként kelljen engedélyeztetni a terméket.

8.) Hozzáférhetőség

a) Lokalitás

Csak olyan élelmiszer fogyasztása vizsgálható, amely az EU valamely tagállamában jogszerűen került piaci forgalomba.

Itt figyelembe kell venni a fogyasztók általi hozzáférhetőséget is (speciális értékesítési csatornák vagy általános bolti értékesítés).

b) Időkeret

A termék éveken át való hozzáférhetősége is vizsgálendő, azaz hogy folyamatosnak, vagy csak időszakinak tekinthető-e a fogyasztás, illetve hogy a folyamatos fogyasztás mennyire tekinthető aktuálisnak.

9.) Kérdőív – döntést megkönnyítő alkalmazás

Nem egyszerű! Ezért egy döntést könnyítő EU-s diagramm is készült ahhoz, hogy a fenti kérdések megválaszolása révén eljuthassunk egy első döntéshez, vajon új élelmiszernek minősül-e a forgalmazni kívánt termék.

Az új élelmiszer státusz meghatározása legtöbbször nem dönthető el igen/nem válaszok adásával, hanem sok és kiterjedt kiegészítő információt igényelhet, valamint – többek között jogi tudással is rendelkező - szakember bevonását teszi szükségesé.

Nem lehetetlen, az első magyar novel food élelmiszer, a cirokszirup már engedélyeztetésre került! Az új élelmiszer engedélyese azt 5 évig kizárólagosan értékesítheti az EU-ban!